

Elżbieta Hajduga

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

SFERA DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ REASEKURATORÓW W POLSCE NA PRZYKŁADZIE PTR SA

1. Regulacje prawne w zakresie polityki lokacyjnej

Według jednego z kryteriów klasyfikacji lokat, jakim jest przeznaczenie lokat, wyodrębnić można lokaty na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz pozostałe lokaty wolnych środków [Kiedrowska 2003, s. 277]. Ustawa z 2003 r. [Ustawa...] określa aktywa, które stanowią pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Jest to pewien katalog lokat, wraz z dopuszczalnymi limitami, które mogą być wykorzystywane przy lokowaniu środków (tab. 1).

W przypadku, gdy ryzyko jest umiejscowione na terytorium UE, aktywa mogą być lokowane wyłącznie na terenie UE. Organ nadzoru może jednak aktywa znajdujące się poza granicami UE uznać za środki stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (na pokrycie ryzyka umiejscowionego na terytorium UE) tylko wtedy, gdy te spełniają pewne warunki [Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 kwietnia 2004 r. ...].

Jednak zanim Polska stała się pełnoprawnym członkiem Unii Europejskiej, minister finansów, początkowo w drodze zarządzenia [Zarządzenie...1997], a następnie w drodze rozporządzenia [Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 22 grudnia 2000 r. ...] wydawał ogólne zezwolenie na lokatę funduszy ubezpieczeniowych poza granicami Polski. Stosując się wyłącznie do tych przepisów, zakład ubezpieczeń i reasekuracji mógł uznawać za środki stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wybrane pozycje aktywów znajdujących się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej i Unii Europejskiej.

W latach 1997-2000 zakłady ubezpieczeń i reasekuracji mogły lokować środki stanowiące pokrycie funduszu ubezpieczeniowego w państwach należących do OECD oraz w innych państwach, z którymi Rzeczpospolita Polska miała zawarte umowy o popieraniu i wzajemnej ochronie inwestycji. W tym czasie łączna wartość aktywów, które zakład ubezpieczeń i reasekuracji mógł lokować poza granicami

Tabela 1. Aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	Dopuszczalne limity (odsetek rezerw techniczno-ubezpieczeniowych)
Papiery wartościowe emitowane, poręczone lub gwarantowane przez skarb państwa oraz organizacje międzynarodowe, których członkiem jest Rzeczpospolita Polska	bez ograniczeń
Obligacje emitowane lub poręczone przez jednostki samorządu terytorialnego lub związku jednostek samorządu terytorialnego	bez ograniczeń
Inne dłużne papiery wartościowe o stałej stopie dochodu	maksymalnie 10%
Akcje, w tym dopuszczone do publicznego obrotu	dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym – maksymalnie 40% niedopuszczone do obrotu na rynku regulowanym – maksymalnie 10%
Jednostki uczestnictwa	maksymalnie 40%
Certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	maksymalnie 25%
Inne dłużne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu	maksymalnie 10%
Udziały	maksymalnie 10%
Listy zastawne	maksymalnie 10%
Pożyczki, w tym zabezpieczone hipotecznie lub przez instytucje finansowe oraz pożyczki pod zastaw praw wynikających z umów ubezpieczenia na życie	maksymalnie 25%
Nieruchomości lub ich części, z wyłączeniem nieruchomości lub ich części wykorzystywanych na własne potrzeby	maksymalnie 10%
Środki pieniężne, w tym zgromadzone na rachunku bankowym	maksymalnie 3%
Depozyty bankowe	maksymalnie 3%
Należności od reasekuratorów	łącznie 25%
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	
Należności depozytowe od cedentów	
Należności od ubezpieczających wynikające z zawartych umów ubezpieczenia z wyłączeniem należności, w przypadku których od dnia ich wymagalności upłynęło więcej niż 3 miesiące	
Należności od pośredników ubezpieczeniowych wynikające z zawartych umów ubezpieczenia z wyłączeniem należności, w przypadku których od dnia ich wymagalności upłynęło więcej niż 3 miesiące	
Należności od budżetu państwa	-----
Środki trwałe, inne niż nieruchomości, jeżeli dokonuje się od nich odpisów amortyzacyjnych według stawek amortyzacyjnych ustalonych z zachowaniem zasady ostrożności	maksymalnie 5%
Zarachowane czynsze i odsetki	maksymalnie 3%
Aktywowane koszty akwizycji w zakresie zgodnym ze sposobem ustalania rezerwy składek	-----
Instrumenty pochodne, jak opcje, transakcje terminowe typu <i>futures</i> , transakcje zamienne, o ile służą zmniejszeniu ryzyka związanego z innymi aktywami stanowiącymi pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-----

Źródło: opracowanie własne na podstawie Ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej [Ustawa...].

kraju, nie mogła przekraczać 5% środków stanowiących pokrycie funduszu ubezpieczeniowego. W kolejnym rozporządzeniu łączna wartość aktywów nominowanych w jednej walucie nie mogła również przekraczać 5%, zmiana natomiast dotyczyła należności od reasekuratorów, których te ograniczenia nie dotyczyły. Od 2004 r. łączna wartość aktywów stanowiących pokrycie funduszu ubezpieczeniowego nie mogła przekraczać 10% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Jeżeli jednak aktywa te nominowane były w jednej walucie obcej, to łączna ich wartość nie mogła przekroczyć 5% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Ograniczenia te, tak jak poprzednio, nie dotyczyły należności od reasekuratorów.

2. Pozycja rynkowa PTR SA

Jasno określone cele (misja) oraz odpowiednio dobrana strategia tworzą stymulanty rozwoju działalności reasekuracyjnej. PTR SA jest jedynym polskim zawodowym reasekuratorem oferującym swoje usługi w zakresie reasekuracji obligatoryjnej, nieproporcjonalnej i fakultatywnej dla ryzyka majątkowego, komunikacyjnego, morskiego, OC oraz osobowego (NW). PTR oferuje swoje usługi zarówno dla małych i średnich towarzystw ubezpieczeniowych, jak i dla tych, które posiadają duże zaplecze kapitałowe. Głównym założeniem PTR jest działalność na rynkach tzw. wschodzącej Europy. Działalność ta ma być na najwyższym poziomie, wysoko oceniana przez klientów oraz w ratingach.

W celu uzyskania pewnej pozycji na rynku i udziału w nim, a także, aby określić poziom bezpieczeństwa, firmy zarówno ubezpieczeniowe, jak i *stricte* reasekuracyjne poddawane są ocenie. Ocena ta to rating, który odgrywa coraz większą rolę w wyborze reasekuratora.

PTR SA mogło wystąpić o ocenę ratingową po raz pierwszy dopiero w roku 2000, ponieważ jednym z warunków uzyskania ratingu jest przedstawienie sprawozdań finansowych za trzy pełne lata działalności, co w przypadku PTR nastąpiło właśnie dopiero w roku 2000. Jednak w 1998 r. PTR nawiązało kontakt z przedstawicielami firm ratingowych w celu wstępnego rozpoznania warunków i wymagań, jakie były postawione w momencie starania się o otrzymanie ratingu. Potwierdzeniem uznania pozycji PTR SA było przyznanie (w 2004 r.) przez renomowane agencje ratingowe ocen potwierdzających wiarygodność i stabilność spółki (BBB – przyznane przez agencję Standard & Poor's oraz B+ przez AM Best; obie oceny z perspektywą stabilną). Ponadto PTR SA otrzymało najwyższą ocenę przyznawaną przez rosyjską agencję ratingową Expert RA, tj. A++ . Godne podkreślenia jest, że owe oceny są najwyższe spośród wszystkich przyznanych firmom reasekuracyjnym z regionu. Uzyskanie oceny ratingowej na akceptowanym przez znaczną część cedentów poziomie umożliwiło zwiększenie cesji zagranicznych. Posiadanie przez PTR ocen ratingowych umacnia wizerunek firmy jako wiarygodnego partnera, zwiększa zaufanie ze strony zarówno bezpośrednich klientów, jak i ze strony międzynarodowych

agencji brokerskich. Ma to znaczenia również przy dalszym podziale ryzyka, czyli przy retrocesji, a także ma to wpływ na decyzje potencjalnych inwestorów.

Struktura jakościowa portfela uległa poprawie dzięki aktywnej polityce akceptacyjnej oraz odpowiedniej konstrukcji ochrony retrocesyjnej. W ramach retrocesji zawierane były: umowy nieproporcjonalne nadwyżki szkody w odniesieniu do Zielonej Karty, umowy proporcjonalne dotyczące ubezpieczeń komunikacyjnych, umowy nieproporcjonalne nadwyżki szkody *per* zdarzenie dotyczące ryzyka katastroficznego. Retrocesjonariuszami byli m.in.: St Paul Re, Gothaer Rück, Tryg Baltica International, Gerling Global Re, Trenwick, ACE Capital Re, Toa Re, Danish Re, Montpellier Re, Liberty Mutual, Ingosstrakh, Korean Re, MCR, LF Wasa.

Działalność PTR to przede wszystkim umowy o charakterze obligatoryjnym, zarówno proporcjonalne, jak i nieproporcjonalne. Zawierane są także umowy (choć znacznie rzadziej) o charakterze fakultatywnym. PTR zajmuje się również opracowywaniem warunków produktów ubezpieczeniowych. Wysoki poziom świadczonych usług, dążenie do poszerzania oferty produktowej oraz fachowość kadry sprzyja umacnianiu marki PTR na rynku zarówno krajowym, jak i zagranicznym.

Rynek ubezpieczeń pośrednich w Polsce wykazywał bardzo wysoki stopień koncentracji. Praktycznie zdominowany był przez jedyny polski zakład reasekuracji – PTR SA, którego udział w składce przypisanej brutto z reasekuracji czynnej w analizowanym okresie wahał się w granicach 70%.

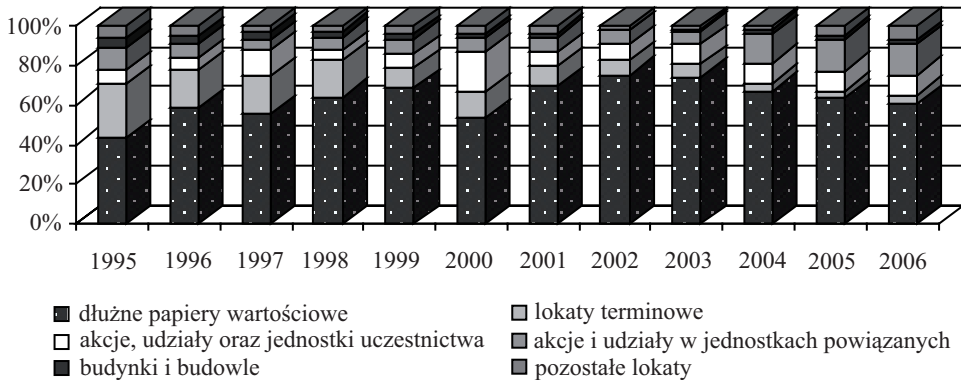
Początek XXI wieku to dość trudny okres nie tylko dla PTR, ale dla wszystkich firm działających na rynku ubezpieczeniowo-reasekuracyjnym. Poziom składki cedowanej z roku na rok się zmniejszał. Tendencja ta związana była ze zwiększeniem kapitałów towarzystw ubezpieczeniowych i częstszym korzystaniem z reasekuracji nieproporcjonalnej. Wiele zakładów ubezpieczeń w znaczny sposób „zreformowało” swoją politykę reasekuracyjną, bardzo często ograniczając ją istotnie. Trudna sytuacja panowała na międzynarodowym rynku reasekuracyjnym. Związane to było z ograniczeniem pojemności oraz zakresu pokrycia, wzrostem cen na ochronę reasekuracyjną, wycofaniem się z rynków wielu reasekuratorów.

3. Struktura lokat

Zakłady ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych w latach 1995-2006 najchętniej lokowały swoje środki finansowe w dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej stopie dochodu. W analizowanym okresie średnio ich udział w strukturze lokat wyniósł 63,42%. Zmiany w strukturze inwestycji w okresie badań zdeterminowane były w znacznej części sytuacją ekonomiczno-gospodarczą Polski. Ale to zakłady ubezpieczeń i reasekuracji decydowały, w jakie instrumenty finansowe zainwestować środki. Podstawowe lokaty zakładów ubezpieczeń i reasekuracji działu II przedstawia rys. 1.

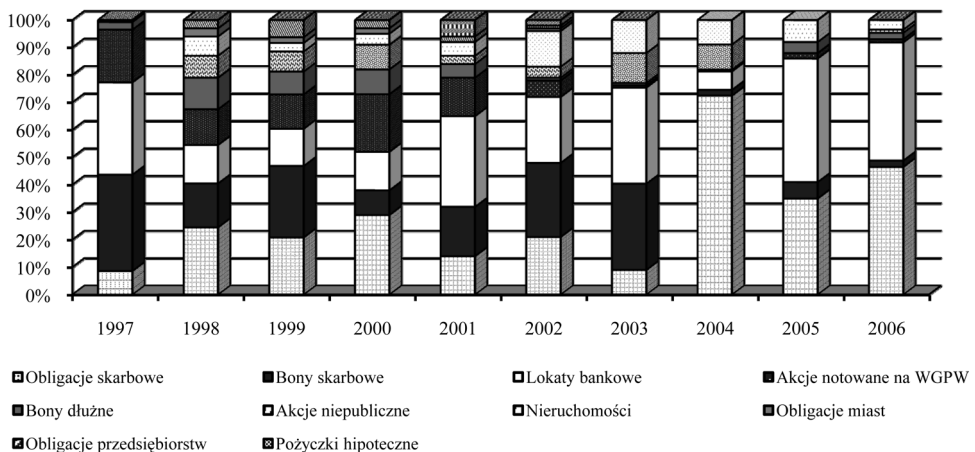
Zainteresowanie ubezpieczycieli dłużnymi papierami wartościowymi rosło z roku na rok kosztem przede wszystkim akcji i udziałów oraz jednostek uczestnic-

twa w funduszach powierniczych (co widać na rys. 1). Zakłady ubezpieczeń i reasekuracji, w obawie przed zbyt dużymi wahaniami notowań spółek giełdowych, były bardziej przekonane do bezpieczniejszych papierów wartościowych, jakimi są dłużne papiery wartościowe.

Rys. 1. Struktura podstawowych lokat zakładów ubezpieczeń i reasekuracji działu II w latach 1995-2006 (w %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Biuletynów PUNU/KNUiFE/KNF za poszczególne lata.

Rys. 2. Struktura lokat kapitałowych PTR SA w latach 1997-2006 (w %)

Źródło: Raporty Roczne PTR SA za poszczególne lata.

Polityka lokacyjna ma szczególne znaczenie dla funkcjonowania zakładu ubezpieczeń i reasekuracji z dwóch podstawowych powodów. Po pierwsze, prawidłowo prowadzona polityka lokacyjna zwiększa bezpieczeństwo ekonomiczne zakładu, po

drugie zaś dochody z lokat stanowią istotne źródło przychodów zakładu ubezpieczeń i reasekuracji. Na wzrost wartości lokat w badanym okresie wpłynęła również rosnąca liczba podmiotów prowadzących działalność ubezpieczeniowo-reasekuracyjną, w tym również PTR SA.

Polityka inwestycyjna PTR opiera się przede wszystkim na bezpieczeństwie i płynności przy odpowiednim poziomie rentowności. Strukturę lokat PTR przedstawia rys. 2.

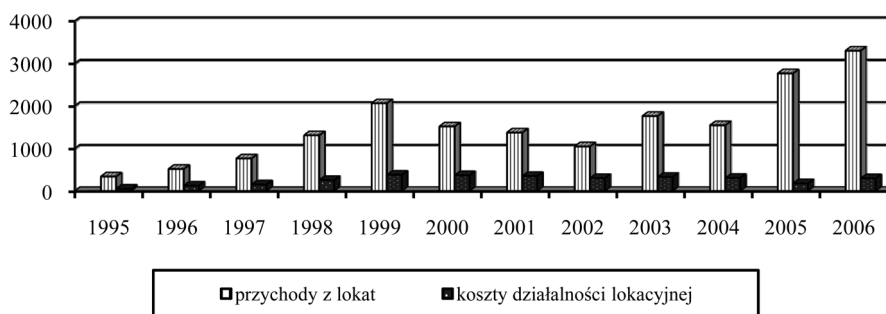
Znaczny udział w strukturze lokat miały obligacje skarbowe, bony skarbowe oraz lokaty bankowe. Z roku na rok można było zaobserwować spadek zainteresowania lokowaniem środków w akcje spółek notowanych na giełdzie. PTR, podobnie jak inne zakłady ubezpieczeń i reasekuracji, wybierało bardziej bezpieczny portfel inwestycyjny, rezygnując z papierów wartościowych o podwyższonym ryzyku na rzecz papierów wartościowych o ryzyku zrównoważonym. Wartość bilansowa lokat zwiększała się średnio o 11%. Jedynie w roku 2000 odnotowano spadek o 15% w stosunku do roku poprzedniego. Największy wzrost wartości lokat odnotowano w 1999 r. – ze 165,7 mln zł do 213,7 mln zł (o 29%). Natomiast w roku następnym wartość lokat spadła do 181,2 mln zł. To było jedyne zmniejszenie wartości lokat w historii funkcjonowania PTR, w następnych latach ich wartość zawsze rosła aż do osiągnięcia poziomu 333,81 mln zł w roku 2006.

4. Rentowność działalności lokacyjnej

Analizując efektywną politykę inwestycyjną zakładu reasekuracji, wykorzystać można wskaźnik rentowności działalności lokacyjnej wyrażony wzorem:

$$(\text{dochody z lokat/lokaty}) \times 100\%$$

Przychody z lokat oraz koszty działalności lokacyjnej kształtowały się na różnym poziomie w poszczególnych latach analizowanego okresu (rys. 3).

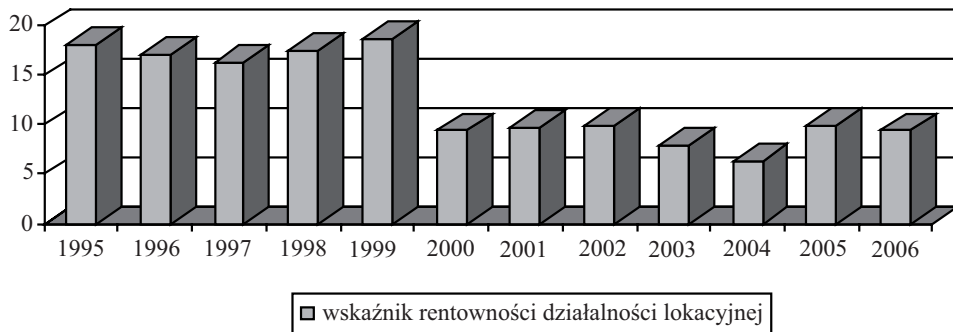

Rys. 3. Przychody z lokat oraz koszty działalności lokacyjnej zakładów ubezpieczeń i reasekuracji działu II w latach 1995-2006 (w mln zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Biuletynów PUNU/KNUiFE/KNF za poszczególne lata.

Najwyższy wzrost wartości przychodów z lokat odnotowano w 2006 r. przy stosunkowo niskich kosztach. W przypadku większości lat analizowanego okresu dynamika wzrostu przychodów z lokat była większa od dynamiki wzrostu kosztów działalności lokacyjnej. Największą różnicę między dynamiką przychodów z lokat a dynamiką kosztów działalności lokacyjnej można zaobserwować w roku 2005, a najmniejszą w 2001. Takie wyniki świadczą mogą o dobrze prowadzonej polityce lokacyjnej zakładów ubezpieczeń i reasekuracji. Należy pamiętać, że to właśnie przychody z działalności lokacyjnej rekompensują straty poniesione na działalności technicznej, zarówno bezpośredniej, jak i pośredniej, zakładów ubezpieczeń i reasekuracji.

Wskaźnik rentowności działalności lokacyjnej pokazuje, czy prowadzona polityka lokacyjna była korzystna dla ubezpieczyciela/reasekuratora. Rysunek 4 prezentuje wskaźnik rentowności działalności lokacyjnej w badanym okresie.

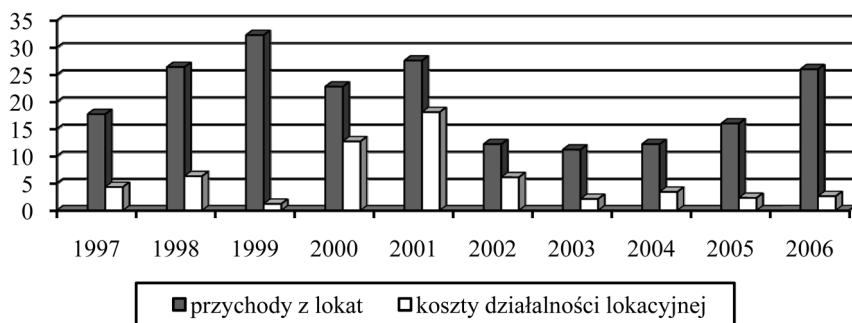
Rys. 4. Wskaźnik rentowności działalności lokacyjnej zakładów ubezpieczeń i reasekuracji działu II w latach 1995-2006 (w %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Biuletynów PUNU/KNUiFE/KNF za poszczególne lata.

W latach 1995-1999 wskaźnik rentowności działalności lokacyjnej był wyższy niż 15%, w latach następnych nie przekroczył natomiast 10%. Jak widać, rentowność lokat zmniejszała się, na co wpływ mogła mieć struktura tych lokat. Miało miejsce odchodzenie od lokat przynoszących duże zyski, obciążonych jednak wysokim ryzykiem, na rzecz lokat o odpowiednio niższej stopie ryzyka, ale i niższej stopie zysku.

W przypadku PTR przychody z lokat kapitałowych oraz koszty działalności lokacyjnej kształtowały się na różnym poziomie (rys. 5).

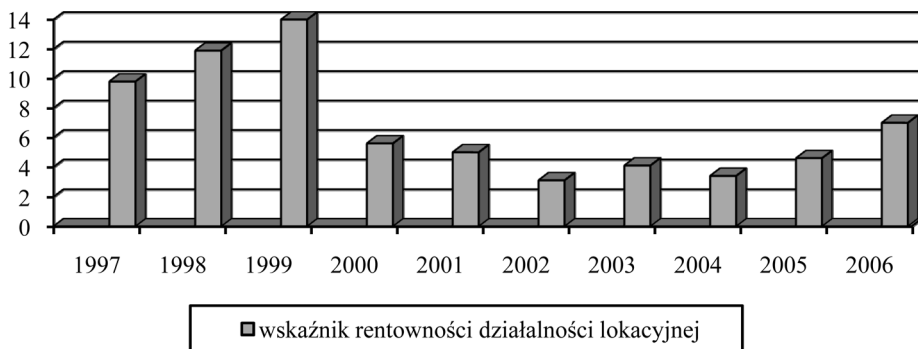
Najwyższy poziom przychodów osiągnięto w 1997 r. Wyniosły one nieco ponad 32 mln zł, przy najniższych kosztach w analizowanym okresie – nieco ponad 1 mln zł. W tym też roku odnotowano najwyższy wskaźnik rentowności działalności lokacyjnej. Od 2002 r. obserwuje się ciągły spadek przychodów z lokat, któremu towarzyszy również spadek wartości kosztów tego rodzaju działalności.

Rys. 5. Przychody z lokat oraz koszty działalności lokacyjnej PTR SA w latach 1997-2006 (w mln zł)
 Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raportów Rocznych PTR SA za poszczególne lata.

Największą dynamikę kosztów zaobserwowano w roku 2000, w którym wzrosły one do poziomu 12,7 mln zł (z 1,23 mln zł), natomiast przychody zmniejszyły się o 29%. Tak wysoki poziom kosztów działalności lokacyjnej, przy spadku wartości przychodów, miał swoje odzwierciedlenie w ogólnym rachunku zysków i strat PTR SA. W tym roku przychody z lokat nie były w stanie pokryć straty technicznej, do tego doszedł jeszcze ogromny wzrost kosztów działalności lokacyjnej i PTR zakończyło rok 2000 stratą ponad 16 mln zł.

Wskaźnik rentowności lokat w roku 2000 był jednak dość zadowalający, kształtował się na poziomie 5,6%. Wskaźniki rentowności działalności lokacyjnej dla pozostałych lat badanego okresu przedstawia rys. 6.

Rys. 6. Wskaźnik rentowności działalności lokacyjnej PTR SA w latach 1997-2006 (w %)
 Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raportów Rocznych PTR SA za poszczególne lata.

Wskaźnik rentowności lokat był najlepszy w latach 1997-1999, kiedy to również przychody z lokat były wysokie, przy stosunkowo niskich kosztach. Kolejne trzy

lata to systematyczny spadek wskaźnika rentowności działalności lokacyjnej, natomiast od roku 2003 obserwować można wolny, ale stabilny wzrost tego wskaźnika.

Działalność lokacyjna, oprócz składek, odszkodowań i kosztów działalności, jest podstawowym czynnikiem kształtującym wynik finansowy zakładu ubezpieczeń i reasekuracji. Analiza wskaźnika rentowności działalności lokacyjnej pokazuje, w jaki dokładnie sposób lokaty wpływały na ostateczny wynik. Im wyższy jest poziom tego wskaźnika, tym ocena rentowności lokat jest korzystniejsza.

Zakłady ubezpieczeń i reasekuracji powinny również posiadać lokaty stanowiące pokrycie funduszu ubezpieczeniowego. Lokaty te odgrywają dużą rolę przy analizie i ustalaniu poziomu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Wykorzystuje się w tym celu tzw. wskaźnik pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych lokatami. Wskaźnik ten w analizowanym okresie miał różne formuły (tab. 2).

Tabela 2. Wskaźnik pokrycia rezerw

Do 2000 r.	$(\text{lokaty na pokrycie funduszu ubezpieczeniowego}/\text{fundusz ubezpieczeniowy}) \times 100\%$
Od 2001 r.	$(\text{aktywa na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych} + 50\% \text{ udziału reasekuratorów w rezerwach})/\text{rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe}) \times 100\%$
Od 2002 r.	$(\text{aktywa na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych})/\text{rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe}) \times 100\%$

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Biuletynów PUNU i KNUiFE za poszczególne lata.

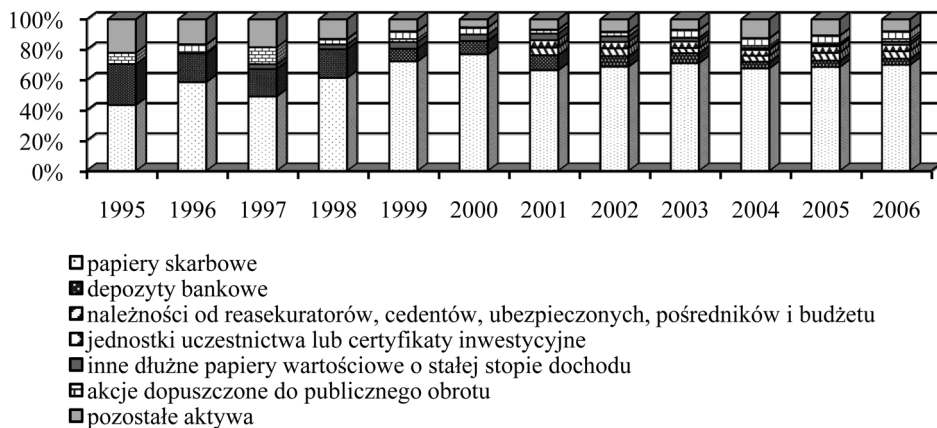
Wartość tego wskaźnika informuje, w jakim stopniu firma ubezpieczeniowa jest w stanie regulować swoje przyszłe zobowiązania z tytułu umów zawartych w przeszłości. Zobowiązania w postaci rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (odpowiadających poziomowi funduszu ubezpieczeniowego¹) mają odzwierciedlenie w lokatach, których udział w poszczególnych instrumentach inwestycyjnych jest ściśle regulowany przez ustawę o działalności ubezpieczeniowej.

Po raz pierwszy w analizowanym okresie stopień pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych aktywami przekroczył 100% w roku 1998 i od tamtej pory systematycznie rósł aż osiągnął poziom 148,71% w roku 2006.

Szczegółową strukturę lokat/aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w analizowanym okresie przedstawia rys. 7.

Największy udział w strukturze tej grupy aktywów mają papiery skarbowe. Zauważyć można coraz mniejszy udział depozytów bankowych. Również inwestowanie w akcje dopuszczone do publicznego obrotu odbywało się dość ostrożnie. Udział akcji w latach 2001-2002 oscylował wokół 3%, ale z roku na rok się zwiększał i na koniec okresu badań udział ten wyniósł już powyżej 6%.

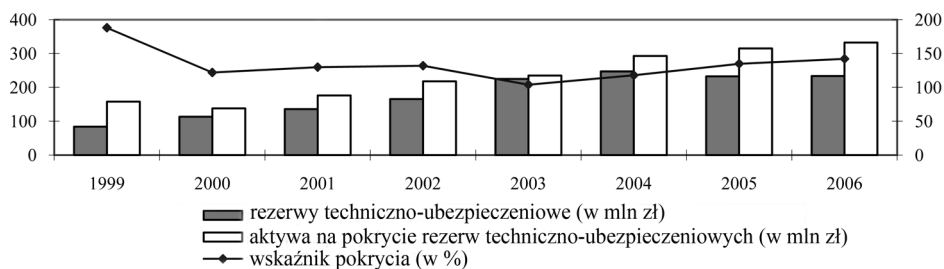
¹ Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na udziale własnym.

Rys. 7. Struktura lokat/aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych zakładów ubezpieczeń i reasekuracji działu II w latach 1995-2006 (w %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Biuletynów PUNU/KNUiFE/KNF za poszczególne lata.

Wysokie pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oznacza wysoki poziom stabilności finansowej zakładów ubezpieczeń i reasekuracji. W analizowanym okresie poziom stabilności finansowej systematycznie wzrastał. W przypadku jedyne polskiego reasekuratora sytuacja wyglądała podobnie. Wskaźnik pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych zawsze przekraczał 100% i to o minimum kilkanaście procent. Wyjątek stanowił rok 2003, w którym utworzono rezerwy o znacznej wartości (poziom rezerw zwiększył się w stosunku do roku poprzedniego o 36%, a poziom lokat na pokrycie tych rezerw wzrósł zaledwie o 7%). Jednakże wskaźnik pokrycia wyniósł 104,3% (rys. 8).

Rys. 8. Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, lokat/aktywów na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz wskaźnik pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych aktywami PTR SA w latach 1999-2006

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raportów Rocznych PTR SA za poszczególne lata.

Wskaźnik pokrycia wyniósł w 1999 r. 188% i był to najwyższy poziom tego wskaźnika w analizowanym okresie. Najniższą wartość odnotowano w 2003 r. Od tego roku poziom wskaźnika pokrycia rezerw aktywami zwiększał się w kolejnych latach o kilkanaście punktów procentowych. Oznacza to, że PTR jest w stanie w wystarczającym stopniu zapewnić bezpieczeństwo ochrony reasekuracyjnej udzielanej cedentom.

5. Zakończenie

Dzięki odpowiednio prowadzonej polityce lokacyjnej możliwe jest konkurowanie z innymi podmiotami na rynku ubezpieczeniowym. Polityka lokacyjna pozwala na wyrównywanie negatywnych wyników z działalności techniczno-ubezpieczeniowej. Zyski z działalności lokacyjnej powinny pokryć ewentualne straty z działalności technicznej i pozwolić uzyskać dodatni wynik finansowy.

Zmiany reformujące cały sektor ubezpieczeń objęły również działalność inwestycyjną zakładów ubezpieczeń i reasekuracji. Wprowadzone ograniczenia dotyczące instrumentów rynku pieniężnego i kapitałowego, a także limity zaangażowania w dany rodzaj aktywów w stosunku do rezerw techniczno-ubezpieczeniowych miały za zadanie „wymuszenie” dywersyfikacji podmiotowej i przedmiotowej portfela inwestycyjnego.

Podsumowując efektywną politykę w zakresie lokat, można zauważyć, że reasekuratorzy w znacznym stopniu lokowali swoje środki, uwzględniając ich płynność. Świadczyć o tym mogą niskie udziały w portfelu lokat nieruchomości i pożyczek hipotecznych. Zakłady reasekuracji obniżyły w swoim portfelu udział akcji na rzecz obligacji skarbowych. Przyczyną z jednej strony było obniżanie kursów akcji na rynkach finansowych, z drugiej zaś znaczna płynność obligacji i duże zróżnicowanie ofertowe na rynku obligacji (skarbowych i przedsiębiorstw). Wyniki analizy wybranych wskaźników sugerują, że zakłady reasekuracji kładą duży nacisk na zapewnienie bezpieczeństwa lokat, uwzględniając również ich rentowność i płynność.

Literatura

- Biuletyny Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń za lata 1995-2001*, Biuro Nadzoru i Statystyki, Warszawa.
- Kiedrowska M., *Działalność lokacyjna w rachunkowości zakładów ubezpieczeń*, [w:] *Rachunkowość w zarządzaniu jednostkami gospodarczymi*, red. T. Kiziukiewicz, Wyd. Uniwersytetu Szczecińskiego i Akademii Rolniczej w Szczecinie, Szczecin 2003.
- Raporty roczne PTR SA za lata 1997-2006
- Rocznik Komisji Nadzoru Finansowego za rok 2006*, http://www.kpwig.gov.pl/rynek_ubezpieczen/Dane_o_rynku/Dane_roczne/rocznik1.html, data 12.02.2008.
- Roczniki Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych za lata 2002-2005*, Komisja Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych, Warszawa.

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie zezwolenia ogólnego na uznawanie za środki stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych aktywów znajdujących się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (DzU 2001 nr 121, poz. 1294).

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 kwietnia 2004 r. w sprawie zezwolenia ogólnego na uznawanie za środki stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych aktywów znajdujących się poza granicami państw członkowskich UE (DzU 2004 nr 94, poz. 910).

Ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (DzU 2003 nr 124, poz. 1151).

Zarządzenie Ministra Finansów z dnia 24 lutego 1997 r. w sprawie zezwolenia ogólnego na lokatę funduszy ubezpieczeniowych poza granicami kraju (Monitor Polski 1997 nr 13, poz. 10).

THE ZONE OF INVESTMENT ACTIVITIES OF REINSURANCE COMPANIES IN POLAND

Summary

An aim of any enterprise (also an insurance and reinsurance company) in a market economy is multiplying its **assets**. The amount of these assets is a **determinant** factor of a company's position in the market and its opportunities of development. Investment policies of insurance companies, despite advanced law regulations in this field, allow to compete with other entities and determine a company's position in the insurance and reinsurance market. Legal regulations fully determine the scope and area of investment activities, also a structure of an investing portfolio of an insurance and reinsurance company. Companies have to invest their assets by adjusting the structure of their investments to their businesses so, while maintaining their financial liquidity, they can achieve the highest possible degree of security and profitability.

The aim of the article is to present investment activities of insurance companies of the second section which provide reinsurance services and the only polish reinsurance company ptr com. (Joint stock company).